

Sted, man saa ikke kom til at give maaste det dobbelte ud af, hvad der var projekteret, ja, hvad der var værre, der var ingen, der kunde sige os, at vi ikke kom til at se, at de Penge, som vare anvendte, paa en vis Maade vare kastede frugtesløs hen, idet man enten ikke opnaaede at faa en Havn, der kunde holde sig, eller i hvert Fald kun en Havn, som var meget ringere, end man havde tænkt. Naturligvis er man ikke uden for al Risiko her, thi ogsaa dette Firma kan strande, men den finansielle Risiko saa vi i alt Fald ved et Forslag som dette absolut begrænset. Efter den ærede Trafikministers Udtalelse maa vi kunne gaa ud fra, at Forslaget i hvert Fald er ment saaledes, at den yderste Grænse, den danske Stat kan naa til ved at gaa ind paa dette Forslag, er disse 145,000 Kr., henholdsvis 182,000 Kr., hvis man gaar til den mere ubvidebe Type. Hvis Havnen viser sig ubrugelig, hvis Foretagendet maa opgives, ikke kan føres igennem, ophører ogsaa den danske Stats Forpligtelser. Jeg vil her fremhæve, at netop den Omstændighed, at det er et saa stort Firma som Bunchard & Co., der er fremkommet med denne Plan, forekommer mig at indeholde nogen Garanti for, at Planen vil blive gennemført, selv om den skulde blive økonomisk ufordelagtig for det paagældende Firma, ja endog saa medføre Tab. Et Firma som dette har en Værdi at værne og vil næppe lade det sidde paa sig at have gjort Fiasko med et Anlæg som dette. Firmaet har saa store og vidtstrakte Forretninger, saa hvad der tabes ved det ene Anlæg, indvindes paa det andet. Der er en Art gensidig Assurance ved et saadant Firmas Virksomhed, naar den føres under saa store Former. Heller ikke kan jeg være enig med den ærede næstsidste Taler i, at Spørene ubetinget stræmme. Det, han udtalte om Høfdeanlægene, var ikke rigtigt, og jeg tror heller ikke, det ærede Medlem i det Omfang kan paaberaabe sig det ærede Medlem for Bestervig (Anderfen) for, at Høfderne vare forsvundne. Det ærede Medlem behøver blot at gøre en Rejse til Thyborøn for at se, at det slaar ikke til. Høfderne staa meget godt, de ere ikke forsvundne, de ligge ikke i Stumper og Stykker. Det ærede Medlems Bestyring for, at vi nu skulde komme ind paa en stor Subvention for at støtte en Statsfart paa Sandnæshage-Havnen, ere Fantasier, der ligge saa langt ude i Fremtiden, at det ikke behøver at stræmme os fra at underkaste dette Forslag her en velvillig Undersøgelse. Smidlertid er jeg selvfølgelig ogsaa af den Mening, at Forslaget kræver en omhyggelig og nøjagtig Undersøgelse, thi der er meget

deri, som man paa nærværende Stadium ikke kan udtale sig om. Vi høre endog saa, at Teknikerne maa tage Anstand, hvormeget mere da ikke vi andre, som ikke have de tekniske Forudsætninger. Det staaar jo f. Eks. noget uklart, synes jeg, efter Motiveringen, hvorledes denne Havn egentlig skal være, hvorvidt dens Benyttelse vil kunne strække sig. Een Ting er klart, og det er, at det bliver en brugelig Fiskerihavn, men det staaar for mig noget uklart, hvorvidt Havnen kan benyttes som Tilflugtshavn eller Trafikhavn. Jeg forstaaer nok, at Trafikhavn, i den Betydning, som Esbjerg Havn er det, kan den ikke blive, og man kan heller ikke vente det af en Havn, der anlægges for det Beløb, som her er nævnt, omtrent 4 Millioner Kr., men det forekommer mig, at efter den foreløbige Beskrivelse, der er givet af Havnen, maa den kunne benyttes som Trafikhavn, navnlig da som Winterhavn for Vestsjællandskæderne, og saaledes gøre en betydelig Gavn, selv om der ikke kunde etableres en stadig Drift derpaa. Om disse Forhold maatte man ogsaa have noget nærmere at vide. Jeg kunde ogsaa ønske nærmere Oplysninger om andre Ting, navnlig de paagældende Takster og om Havnens Benyttelse. Jeg ser i Lovforslaget, at det maa approberes af Ministeren, men man maatte ogsaa vide, hvorledes Firmaet tænker sig Driftsbetingelserne i saa Henseende. Ligeledes kunde jeg ønske at vide noget mere om, hvad Havneanlægget skal koste. Ingen af de ærede Medlemmer, der have haft Ordet, har kunnet angive noget bestemt om, hvad Havnen er anslaaet til at skulle koste. Vi maatte vide, hvor stor Befolkingen kunde antages at maatte blive. Det er ikke noget uvigtigt Spørgsmaal, selv om Statens Risiko er begrænset til et Maximum. Jeg er af den Mening, at hvis der er Tale om at opføre Havnen for noget, der er væsentlig mindre end 4 Millioner Kr. — hvad jeg for øvrigt ikke antager, der er, da de tidligere Overslag have været meget dyrere, idet saaledes en Kommission, som Vandbygningsdirektør Carlsson deltog i i 1867, anslog, at en Havn ved Sandnæshage vilde koste 5 Millioner Kr., og senere har man ment, at man ikke kunde faa en forsvarlig Havn paa Sjællands Vestkyst anlagt for under 11 Millioner Kr., men lad nu være, at en Havn kunde anlægges væsentlig billigere end de 4 Millioner Kr. — saa bliver den Garanti, her bydes, efter min Mening for høj. Jeg vilde være mere tilbøjelig til at formulere Forslaget, for saa vidt denne Bestemmelse om Garantien angaar, saaledes at man fikrede det paagældende Firma en Rente af $3\frac{1}{2}$ pCt. af Anlægsomkostningerne, dog ikke ud over 145,000 Kr. Jeg